

Registrering og lagring av data i forbindelse med kommunale registreringer

RA/QD/150514

Riksantikvaren ønsker å samle inn informasjon om kommunenes utvalg av verneverdige og vernede kulturminner. Informasjonen som samles inn om verneverdige og vernede kulturminner skal lagres i den nasjonale kulturminnedatabasen «Askeladden». For å kunne motta denne informasjon må data-innsamlingen følge dokumentasjonsmalen som er utarbeidet av Riksantikvaren.

Dokumentasjonsmalen er et regneark, som finnes på Riksantikvarens hjemmesider (<http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Askeladden/Veiledninger/>). I malen finnes det flere felt som er obligatorisk å fylle ut, og felt som bør fylles ut. Vi anbefaler at malen benyttes for **alle kulturminner** i registreringsfasen uavhengig av vernestatus, ettersom man da etablerer et godt vurderingsgrunnlag for den endelige kulturminneplanen. Kulturminner som ikke kommer med i kommunens kulturminneplan kan legges inn i Kulturminnesøk.

Alle kommuner kan nå registrere brukere med redigeringsmulighet i Askeladden. Brukertilgang gis ved digital søknad i Askeladden og gjelder for kulturminner som er vernede og verneverdige i egen kommune. Nye brukere benytter knappen «*registrer meg som saksbehandler*». For de som allerede har innsynsbrukere i Askeladden kan disse oppgraderes ved å søke fra «Min side» i Askeladden. Som redigeringsbruker kan du opprette og endre på kulturminner, som er verneverdige eller vernede, i Askeladden. Kulturminner som skal registreres i Askeladden, kan man i tillegg til å benytte dokumentasjonsmalen, legges inn manuelt, ett og ett om gangen. Prosessen for manuell registrering er beskrevet i egen veileder på samme nett side som dokumentasjonsmalen.

1.) Feltregistrering

Ved registrering av kulturminner i felt kan man enten fylle ut dokumentasjonsmalen direkte ute i felt ved å bruke en bærbar pc eller tablet, eller man kan skrive ut registrerings skjema (finnes på samme hjemmeside som dokumentasjonsmalen), og fylle ut dette for hånd. Dokumentering av geometri kan gjøres ved å benytte koordinatene (EUREF 89/WGS 84 UTM-sone 33) for ett punkt pr kulturminne, innmåling av flategeometri (SOSI/Shape) eller aller helst data fra FKB (SOSI/Shape).

2.) Utfylling av dokumentasjonsmal

Etter endt feltregistrering kan det bli nødvendig å legge til ytterligere informasjon i dokumentasjonsmalen. Felt for bygningsnummer, historikk og tradisjon er eksempler på informasjon som ofte ikke er kjent under selve feltregistreringen. Nedlasting av geometri fra Norge Digitalt, eller eget system, gjøres også etter endt feltregistrering.

Dataene bør bearbeides og det er viktig at geometrien (kartfestingen) har samme ID-nummer i geometrifilen som det samme kulturminnet har fått i dokumentasjonsmalen. Geometrifilene, i SOSI eller Shape, må altså inneholde et egenskapsfelt med en koblingsnøkkel til ID-en i regnearket.

3.) Vurdering og verdisetting

Kulturminnene som blir vurdert som verneverdige og de som er vernet etter plan- og bygningsloven, skal overføres til Askeladden. Overføringsprosessen er beskrevet under.

Ofte blir det registrert et større antall kulturminner enn det som vedtas i kulturminneplanene, og de kulturminnene som ikke blir vurdert å være formelt verneverdige kan man laste opp informasjon om til Kulturminnesøk. Registrering i Kulturminnesøk må gjøres manuelt, ett og ett kulturminne om gangen.

4.) Overføring av kulturminner til Askeladden

Når dataene er bearbeidet og verdivurdert, skal kulturminneinformasjonen overføres til Askeladden. Dette er en prosess som består av to dataleveranser (geometri i SOSI eller Shape og regneark som inneholder kulturminnedataene) som må oversendes pr e-post til stian.finmark@ra.no

Dersom man kun har punktgeometrier (koordinater som er lagra i regnearket), holder det at man sender inn dette. Det anbefales at man pakker filene i en komprimert mappe (.zip-fil) før man sender dem.

5.) Vedlikehold og bruk av data

Når kommunen har overført data om sine verneverdige og vernede kulturminner til databasen, er det kommunen selv som er ansvarlig for å vedlikeholde innholdet i Askeladden. Dataene vil kunne lastes ned, og benyttes gjennom karttjenester som kan settes opp i kommunenes egne systemer.